

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

NICOLAE-FLORENTIN PETRIȘOR

**TECHNIQUES
DE RÉDACTION FRANÇAISE
TEHNICI DE REDACTARE
FRANCEZĂ**

Editura NOMINA

de dificultăți ale limbii franceze, secondate de exerciții cu țintă precisă, importante pentru fixarea problemelor discutate. Întregul capitol pare o mini-gramatică dirijată esențial în sprijinul realizării unei redactări perfecte. Astfel că, prezentul devine *prezentul obișnuit* sau *al poveștii*, viitorul prezintă un „*ordin atenuat*” sau o «*afirmație atenuată politicos*».

În privința temelor alese, autorul a făcut o selecție riguroasă, ținând cont de cele impuse de examenele naționale, de olimpiade și concursuri școlare și de experiența sa ca profesor. Pornește de la *descriere*, continuă cu *textul narativ, portretul, explicarea unei maxime, redactarea unei scrisori sau a unui curriculum vitae* și sfârșește cu redactări de texte cu inserții pretențioase, cum ar fi analiza sentimentelor, ilustrarea senzațiilor sau introducerea dialogului. O «*bancă de cuvinte*», extrase din tezaurul limbii franceze (substantive și verbe), vine – după fiecare subcapitol – în sprijinul elevului studios sau al studentului. Partea practică a acestui capitol este ilustrată prin modele de planuri și subiecte propuse și rezolvate.

Anexele, în opinia autorului, au o importanță deosebită, creând breșe noi în bogăția de prepoziții, interjecții sau conectori logici din limba franceză, ajungând până la atenționarea asupra folosirii «*tonului*» într-o redactare, care, desigur, «*face muzica*». O pleiadă covârșitoare de subiecte se desfășoară în evantai într-un «*atelier de redactare*» din care fiecare cursant își poate alege în funcție de preferințele sale.

Autorul, obișnuit cu astfel de lucrări de ținută (a reprezentat cu brio România la Centrul Regional Francophon pentru Europa Centrală și Orientală – CREFECO – la redactarea volumului «*Horizons Francophones. Des Balkans au Caucase*», apărut la editura CLE International din Paris), a parcurs cu minuțiozitate o vastă bibliografie de specialitate și a sintetizat într-o formă accesibilă și agreabilă o întregă problematică în materie de redactări în limba franceză.

Manuela-Delia ANGHEL

Inspector General – Limba franceză

Ministerul Educației, Cercetării,

Tineretului și Sportului

I. DIRECȚII PENTRU O COMPUNERE PERFECTĂ

1. Citește subiectul, înțelege!

Începutul oricărei compuneri se face prin enunțarea subiectului. Fiți atenți! Trebuie citit cu mare atenție, trebuie înțeles în profunzimea lui.

REZERVAȚI CINCI MINUTE LECTURII SUBIECTULUI

Nu vă grăbiți, insistați asupra tuturor sensurilor. O lectură rapidă conduce, cu siguranță, la o eroare de interpretare și, ca urmare, veți trata cu totul și cu totul altă temă decât cea propusă.

Nimeni nu vă scuză. Această eroare este sancționată de către evaluator, bineînțeles!

Va trebui să cântăriți fiecare termen, să reveniți asupra celui care constituie nucleul întregului enunț. Dacă există mai multe interpretări posibile, alegeți-o pe cea mai bună, trecându-le în revistă pe fiecare dintre ele.

Un subiect de compunere franceză conține elementele care vă vor conduce la răspunsul potrivit pentru problema în cauză. Este asemenea unui titlu de film sau de roman care dezvăluie imaginea previzibilă a conținutului.

Exemplu: **Subject:** *Faites le portrait de votre ami(e).*

Ce veți face în această situație? Veți scrie la întâmplare portretul fizic? Este mai ușor, nu?

NU TREBUIE SĂ VĂ ÎNSELAȚI ASUPRA SENSULUI SUBIECTULUI!

În abordarea subiectului prezentat, veți risca să surprindeți doar un singur aspect, care nu este și cel mai avantajos. Astfel de enunțuri impun o întrebare: Despre ce este vorba mai exact? Ceea ce vă obligă să-l înțelegeți, să-l clarificați.

Pentru o lucrare corectă, în acest caz, trebuie să facem:

- portretul fizic?
- portretul moral?
- sau să le combinăm în mod elegant?

Ultima întrebare v-a ajutat să găsiți calea cea mai bună pentru demersul vostru: să reuniți în mod egal cele două portrete, să le combinați, să le amestecați

Exemplu

Subject: *Faites le portrait physique de votre ami(e).*
De data aceasta, nimic nu este vag sau obscur în enunțarea subiectului: enunțul vi-l prezintă cu precizie. Este clar, desigur, dar nu este simplu.

2. Caută materialele, adună ideile și notițele

Experiența pe care o aveți și lecturile vă vor ajuta acum: aveți câteva idei despre ceea ce trebuie să exprimați. Notați-le exact așa cum vă vin în minte în acel moment, nu încercați să le ordonați. Ideile bune vor fi dezvoltate după aceea, celelalte vă vor conduce poate într-o direcție mai bună. Gândiți-vă cum să îmbogățiți aceste notițe rapide cu ceea ce se potrivește cu subiectul. Niciodată să nu spuneți: „Eu nu sunt capabil să am idei!”

NU FI COMOD! IDEILE VIN CÂND LE CHEMI! GÂNDEȘTE, DECI!

Exemplu

Subject: *De votre fenêtre vous observez un accident de voiture. Racontez aux amis le „spectacle” de l'accident.*
Întrebați-vă imediat: Am mai văzut vreodată un accident de mașină?
Când? În ce moment al zilei? În ce anotimp?
Cum se comportau „actorii”. Agitația era mare? Poliția a intervenit prompt?

3. Realizează un plan logic

Mulți dintre voi își imaginează că pot aborda redactarea unei compuneri fără un plan inițial. Alții consideră că stabilirea unui plan le-ar consuma din timpul lor prețios. Nimic mai fals: când planul este stabilit, cea mai mare parte din lucrare este gata, iar ce rămâne se va face fără doar și poate.

Dar ce este, în definitiv, un plan?

Este ordinea care trebuie urmată în mod obligatoriu, este ordonarea ideilor, a notițelor, a impresiilor după locul absolut normal pe care trebuie să-l ocupe. Pe scurt, înseamnă ceea ce trebuie să spui „d'abord... ensuite... enfin”.

(R. Besson, *Guide pratique de rédaction*.
Éditions Casteilla, Paris, 1984)

Unele subiecte vin cu un plan prestabilit. Urmați-l!
Dar sunt multe altele care nu indică vreun plan, ori acesta este prea vag. Acum a venit rândul vostru să construiți ca un arhitect.

PLANUL

Stabilirea unui plan corect trebuie să satisfacă	– descrierea unui lucru (descrierea)
	– descrierea cuiva (portretul fizic sau moral)

PLANUL

exigențele impuse de problema tratată:	– povestirea unui fapt sau a unui eveniment (narațiunea, povestirea)
	– explicarea sau demonstrarea unui lucru (explicarea unui proverb)
	– scrisoarea

TRASAȚI CU PRECIZIE PLANUL CONSTRUCȚIEI VOASTRE!

Planul vostru logic trebuie să expună aspectele, faptele sau argumentele într-o ordine crescătoare a interesului și a valorii, prin cele trei părți inegale ale sale.	• introducerea (scurtă, de obicei)
	• conținutul (esențialul lucrării)
	• concluzia (scurtă, și ea)

În câteva cuvinte, **introducerea** pregătește cititorul pentru ce va citi; informează asupra subiectului tratat, pune problema sau anunță demonstrația care va urma.

INTRODUCEREA NU DĂ RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUSE DE SUBIECT, NICI NU OFERĂ ARGUMENTE CARE SĂ PERMITĂ ACESTE RĂSPUNSURI.

Conținutul (sau **cuprinsul**), considerat esența lucrării, are un plan diferit în funcție de subiect. El conține *ordinea cronologică* a faptelor sau a evenimentelor

expuse și o *ordine logică* în funcție de importanța crescândă a ideilor.

Elevul trebuie să se străduiască să fie clar, să evite frazele lungi, să diversifice forma frazelor sale. Folosirea dialogului, a interogației, a plasării cuvintelor în funcție de greutatea lor în frază, toate acestea vor conduce la evitarea unei capcane des întâlnite în astfel de lucrări: monotonia.

MONOTONIA ESTE CAPCANA CARE ANIHILEAZĂ ORICE LUCRARE CORECTĂ.

Un lucru este de amintit aici: nu uitați **detaliul** care, important sau nu, scoate în evidență ideile voastre. Trebuie căutat detaliul probă, eliminând balastul și, mai mult, este indicat ca el să fie cât mai expresiv.

În sfârșit, **concluzia** notează pe scurt deznodământul povestirii, face rezumatul conținutului lucrării, exprimă sentimentele/impresiile voastre și definește un punct de vedere personal.

ÎNGRIJIȚI CU ATENȚIE CONCLUZIA PENTRU A CONFIRMA BUNA IMPRESIE A EVALUATORULUI.

4. Dă un titlu textului tău

Titlul este considerat îndeobște un microtext de formă și dimensiuni variabile: cuvânt, sintagmă, frază. Funcția sa exactă este de a atrage atenția

citorului asupra conținutului textului. În acest sens, trebuie să pună în evidență, să seducă, să convingă, de unde și complexitatea raporturilor pe care le întretine cu textul. Are un rol special, acela de a incita la lectură, la observare și la participare.

Titlul trebuie să prezinte esențialul informației sub o formulare concisă, fără să o redea în totalitatea ei, lăsând astfel neatinsă plăcerea și surpriza lecturii. În același timp, trebuie să constituie o sursă de întrebări al căror răspuns va fi formulat de text. Pe scurt, „Le titre définit, évoque, valorise”.

(C. Grivel, Puissance du titre în „Production de l'intérêt romanesque”. Paris, La Haye, Mouton, 1973.)

Conduc de subiectul compunerii, elevul poate alege de la început un titlu textului său ori titlul se va impune la sfârșitul lucrării. Textul trebuie citit din nou și trebuie observat despre ce este vorba în el: persoană, animal, obiect sau eveniment. După aceea, un adjectiv care se va potrivi cel mai bine persoanei, obiectului, evenimentului etc. va da expresivitatea necesară.

5. Apleacă-te cu răbdare asupra ciornei

Am înțeles de la început că tema este redactată pe ciornă, dar această muncă nu s-a terminat încă.

Punctele critice ale unei redactări

Vocabularul	• eliminați repetițiile
	• îndepărtați cuvintele așa-numite <i>passe-partout</i>
	• utilizați cuvinte precise și expresive
	• evitați cuvintele populare, argourile
	• îmbogățiți vocabularul lucrării (cu sinonime, antonime, familii de cuvinte etc.)
	• atenție la sigle, abrevieri, cuvinte trunchiate
Gramatica	• respectați acordurile
	• plasați complementele în ordinea importanței lor
	• folosiți corect prepozițiile
	• apelați la interjecții
	• atenție la concordanță și la <i>SI</i> condițional
Ortografia	• nu omiteți accentele
	• vegheați asupra punctuației

Stilul

- formulați fraze complete, logice
- echilibrați frazele
- evitați cu abilitate clișeele (= imagini convenționale)
- stabiliți tranzițiile care lipsesc
- nu exagerați nimic
- plasați corect cuvintele
- lucrați asupra frazei (nu vă lăsați înșelați de prima tresărire de condei)
- încercați să evitați sărăcia stilului prin figuri de stil (comparație, metaforă, personificare, hiperbolă, anti-teză etc.)

6. Recopiază textul

Imaginea generală a compunerii, aspectul sau prezentarea trebuie obținute cu grijă. Astfel, așezați clar paragrafele, separați-le printr-un alineat. Dacă găsiți că este necesar, lăsați un rând liber. Dispunerea corectă a dialogurilor, a citatelor din diferiți autori trebuie să capteze atenția. La final, va trebui să aveți grijă ca scrisul să fie citet, iar punctuația și ortografia – conform normelor limbii franceze.

UN SCRIS LIZIBIL ESTE O FORMĂ DE POLITETE FAȚĂ DE CITITOR.

Dacă există un titlu, impus sau dat de voi, lăsați două rânduri între el și introducere.

Ștersăturile, prin orice mijloace, clasice (guma) sau moderne (correction fluid, pixuri cu pic), să apară în mod excepțional în compunerile voastre.

EVITAȚI COMPUNERILE PEA LUNGII RESPECTAȚI NUMĂRUL DE CUVINTE INDICAT!

7. Recitește compunerea

Desigur, se impune reluarea lecturii textului cu și mai mare atenție. Imediat după ce l-ați recopiat, puteți descoperi alte greșeli.

Graba, emoția sau oboseala v-au condus poate la aceste greșeli, la omiteri de cuvinte sau litere, ori la o punctuație neadecvată acelu text.

O NOUĂ LECTURĂ A LUCRĂRII NU ESTE NICIODATĂ UN TIMP PIERDUT.

II. EVITAȚI ȘI CORECTAȚI ANUMITE GREȘELI

Capitolul acesta se va ocupa mai în detaliu de chestiunile ce privesc punctele critice ale unei

compuneri, adică vocabular, gramatică, ortografie și stil. Tot el va face tranziția de la teorie la aplicații practice, prin exerciții echilibrate ca număr și complexitate.

Vă invităm să tratați acest capitol cu mare atenție (de același tratament ar trebui să beneficieze întregul volum!) pentru că vă propune lucruri simple, dar importante

Veți observa că o mare parte din informațiile capitolului sunt / par de domeniul *déjà vu*, *déjà entendu*. Nu vă lăsați înșelați!

Ceea ce reușește acest capitol (ca și celelalte, luate împreună!) este faptul că reunește, ordonează, explică și vă ajută să puneți în practică tot ceea ce credeți voi că știți, dar vă scapă.

Vocabularul

Problema lexicului s-a pus și se va pune întotdeauna pentru fiecare elev, fiindcă acest capital este destul de mic și, chiar și atunci când este mai bogat, lipsa de exercițiu diminuează vădit manevrabilitatea lui. Aici ar putea fi vorba despre recâștigarea gustului pentru studiul cuvintelor, despre